

Anywhere Anytime เรียนได้ทุกที่ทุกเวลากับการพัฒนาสมรรถนะสู่อนาคต: ปลดปล่อยการเรียนรู้ไร้ขีดจำกัด

วรพล ศรีเทพ

โรงเรียนไทยรัฐวิทยา 102 (บ้านเกาะเต่า) อำเภอห้วยยอด จังหวัดตรัง 92130

Received: 26 April 2024

Revised: 9 April 2025

Accepted: 1 May 2025

บทคัดย่อ

ในยุคดิจิทัลที่เทคโนโลยีกำลังเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว การศึกษาจำเป็นต้องปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง “Anywhere Anytime” เป็นแนวคิดใหม่ที่มุ่งเน้นการเรียนรู้แบบไร้ขีดจำกัดช่วยให้ผู้เรียนสามารถเข้าถึงการศึกษาได้ทุกที่ทุกเวลา ผ่านเทคโนโลยีดิจิทัลและนวัตกรรมทางการศึกษาโดยมุ่งเน้นการพัฒนาสมรรถนะที่จำเป็นสำหรับอนาคต เช่น ทักษะการคิดวิเคราะห์ ความคิดสร้างสรรค์ และการเรียนรู้ตลอดชีวิต เพื่อเตรียมความพร้อมให้ผู้เรียนก้าวสู่โลกแห่งการทำงานและการใช้ชีวิตในศตวรรษที่ 21 ด้วยศักยภาพเต็มที่ การเรียนรู้จะไม่จำกัดอยู่แค่ในห้องเรียนหรือสถาบันการศึกษาเท่านั้นแต่จะแพร่กระจายไปทุกพื้นที่ ทุกช่วงเวลา เพื่อตอบสนองความต้องการของผู้เรียนอย่างแท้จริง ซึ่งผู้พิมพ์บทความได้นำเสนอองค์ความรู้ใหม่ในการพัฒนาสมรรถนะสู่อนาคต: ปลดปล่อยการเรียนรู้ไร้ขีดจำกัดตามแนวคิด Anywhere Anytime เรียนได้ทุกที่ทุกเวลา ด้วย 4 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) กระบวนการพัฒนาสมรรถนะสู่อนาคต ปลดปล่อยการเรียนรู้ไร้ขีดจำกัด ตามแนวคิด Anywhere Anytime เรียนได้ทุกที่ทุกเวลา ประกอบด้วย การออกแบบหลักสูตรและกิจกรรมการเรียนรู้แบบยืดหยุ่นและบูรณาการ การสร้างสภาพแวดล้อมการเรียนรู้แบบ Anywhere Anytime การปรับบทบาทครูเป็นผู้อำนวยการเรียนรู้และผู้สนับสนุนการเรียนรู้ การสร้างเครือข่ายเรียนรู้และระบบส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต 2) บทบาทผู้เกี่ยวข้อง ประกอบด้วย ผู้บริหาร ผู้สอน ผู้เรียน ผู้ปกครอง 3) สมรรถนะที่คาดหวังของนักเรียนในอนาคต และ 4) การนำแนวทางไปสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม

คำสำคัญ: Anywhere Anytime เรียนได้ทุกที่ทุกเวลา; การพัฒนาสมรรถนะสู่อนาคต; การเรียนรู้ไร้ขีดจำกัด

Anywhere Anytime Learn Everywhere, Every Time With Capability Development for the Future: Unleash Unlimited Learning

Worapol Srithep

*Thairath Witthaya 102 School (Ban Koh tao), Huai Yot District,
Trang Province 92130, Thailand*

Abstract

In the digital age where technology is rapidly changing, education must adapt to keep up with these changes. “Anywhere Anytime” is a new concept that focuses on unlimited learning, enabling learners to access education anytime, anywhere through digital technology and educational innovations. It emphasizes developing essential future skills such as analytical thinking, creativity, and lifelong learning to prepare learners to step into the 21st century world of work and life at their full potential. Learning will not be limited to just classrooms or educational institutions, but will spread across all areas and times to truly meet the needs of learners. The author proposes new knowledge for developing capabilities for the future: unleashing unlimited learning according to the Anywhere Anytime concept of being able to learn anywhere, anytime, with 4 components: 1) The process of developing future capabilities by unleashing unlimited learning according to the Anywhere Anytime concept, consisting of designing flexible and integrated curricula and learning activities, creating an Anywhere Anytime learning environment, adjusting teachers’ roles to learning facilitators and supporters, and building learning networks and lifelong learning support systems. 2) The roles of stakeholders including administrators, instructors, learners, and parents. 3) Expected future competencies of students. and 4) Implementing this approach in practice.

Keywords: Anywhere Anytime Learn Everywhere Every Time; Capability Development for the Future; Unlimited Learning

บทนำ

การปรับตัวของระบบการศึกษาเพื่อตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคมและการก้าวหน้าทางเทคโนโลยีอย่างรวดเร็วเป็นปัจจัยสำคัญที่จะกำหนดอนาคตของการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล แนวคิด “Anywhere Anytime การพัฒนาสมรรถนะสู่อนาคต: ปลดปล่อยการเรียนรู้ไร้ขีดจำกัด” เป็นหนึ่งในแนวทางที่ท้าทายและมีบทบาทสำคัญในการยกระดับและปฏิรูปการศึกษาเพื่อตอบสนองความต้องการที่เปลี่ยนแปลงไปของสังคม ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนพร้อมรับมือกับความท้าทายในอนาคตได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ภายใต้กรอบแนวคิดนี้ หลักสูตรการศึกษาจำเป็นต้องมีความยืดหยุ่นและครอบคลุม ทั้งในด้านของเนื้อหาและรูปแบบการเรียนรู้ โดยต้องเป็นไปในทิศทางที่เสริมสร้างสมรรถนะหลักที่จำเป็นสำหรับชีวิตในอนาคต เช่น ความสามารถในการแก้ปัญหา การคิดเชิงวิเคราะห์ ความคิดสร้างสรรค์ และทักษะในการทำงานร่วมกับผู้อื่น การเรียนรู้จึงต้องไม่จำกัดอยู่แต่ในห้องเรียนเท่านั้น แต่ยังรวมถึงการเรียนรู้ผ่านสื่อดิจิทัล การใช้เทคโนโลยีใหม่ ๆ และการมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ นอกสถานที่ที่กระตุ้นประสบการณ์การเรียนรู้แบบเต็มรูปแบบ ครูและผู้ให้การศึกษาจึงมีบทบาทเป็น “ผู้อำนวยการเรียนรู้” ที่คอยออกแบบและปรับแต่งประสบการณ์การเรียนรู้ให้เหมาะสมกับความต้องการและบริบทของแต่ละผู้เรียน พร้อมทั้งกระตุ้นและสนับสนุนการเรียนรู้แบบร่วมมือ ซึ่งจะเปิดโอกาสให้ผู้เรียนสามารถสำรวจและขยายขอบเขตความรู้ได้อย่างไม่มีขีดจำกัด

นอกจากนี้ การสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ภายนอกและการสนับสนุนการเรียนรู้ตลอดชีวิตยังเป็นอีกหนึ่งกลยุทธ์สำคัญ ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนเชื่อมต่อกับแหล่งเรียนรู้ทั่วโลก และส่งเสริมการเรียนรู้ที่ไม่สิ้นสุด สิ่งเหล่านี้จะทำให้ผู้เรียนมีความพร้อมในการพัฒนาศักยภาพและเติบโตไปพร้อมกับการเปลี่ยนแปลงของโลก และในที่สุด จะช่วยให้พวกเขาก้าวสู่อนาคตอย่างมั่นใจและมีความพร้อมรับมือกับทุกสถานการณ์ที่อาจเกิดขึ้น ผู้นิพนธ์บทความจึงได้วิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลขึ้นและนำเสนอในรูปแบบ Anywhere Anytime เรียนได้ทุกที่ทุกเวลา

Anywhere Anytime เรียนได้ทุกที่ทุกเวลา

นโยบาย “Anywhere Anytime เรียนได้ทุกที่ทุกเวลา” ของกระทรวงศึกษาธิการซึ่งมีการประกาศใช้ในปี พ.ศ. 2567 นับเป็นก้าวอย่างที่สำคัญในการปฏิรูประบบการศึกษาของไทยให้สอดคล้องกับความต้องการและการเปลี่ยนแปลงของสังคมในยุคดิจิทัล นโยบายนี้มุ่งเน้นการทำให้การเรียนรู้เป็นไปได้อย่างอิสระไม่จำกัดโดยเวลาและสถานที่ เพื่อให้ทุกคนสามารถเข้าถึงการศึกษาและโอกาสในการเรียนรู้ได้อย่างเท่าเทียมและสะดวกสบายมากขึ้น โดยส่งเสริมให้มีการเรียนรู้ตลอดชีวิต รวมถึงสนับสนุนการใช้เทคโนโลยีในการเรียนการสอน อีกทั้งทั้งนโยบายนี้ยังสอดคล้องกับเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนของสหประชาชาติ เป้าหมายที่ 4 เรื่อง การสร้างหลักประกันว่าการศึกษาที่มีคุณภาพอย่างครอบคลุม

และเท่าเทียม และสนับสนุนโอกาสในการเรียนรู้ตลอดชีวิตสำหรับทุกคน นอกจากนี้ ยังตอบรับต่อแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579 ยุทธศาสตร์ที่ 3 ที่เน้นการมีโอกาสเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิตของคนไทย ปรารถนาการศึกษาเพื่อปวงชนของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ที่กล่าวถึงการจัดการศึกษาอบรมให้เกิดความรู้คู่คุณธรรม สามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้เต็มศักยภาพ ทั้งนี้ นโยบาย “Anywhere Anytime เรียนได้ทุกที่ทุกเวลา” ของกระทรวงศึกษาธิการในปี พ.ศ. 2567 (กระทรวงศึกษาธิการ, 2566) นั้น เป็นแนวทางที่มุ่งเน้นการสร้างและปรับปรุงระบบการศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการและการเปลี่ยนแปลงของสังคมในยุคดิจิทัล โดยหลักการของนโยบายนี้ คือ การทำให้การเรียนรู้เป็นไปได้อย่างอิสระ ไม่จำกัดโดยเวลาและสถานที่เพื่อให้ทุกคนสามารถเข้าถึงการศึกษาและโอกาสในการเรียนรู้ได้อย่างเท่าเทียมและสะดวกสบายมากขึ้น ส่งเสริมให้มีการเรียนรู้ตลอดชีวิต รวมถึงสนับสนุนการใช้เทคโนโลยีในการเรียนการสอน (วิลาวัลย์ โพธิ์ทอง, 2561) เช่น

1. การเข้าถึงทรัพยากรการเรียนรู้แบบดิจิทัล การสนับสนุนให้มีการใช้แพลตฟอร์มออนไลน์ และทรัพยากรการเรียนรู้ที่หลากหลาย เช่น คอร์สออนไลน์ วิดีโอการสอน และเครื่องมือการเรียนรู้ผ่านอินเทอร์เน็ตที่สามารถเข้าถึงได้จากทุกที่ทุกเวลา

2. การพัฒนาและนำเสนอเนื้อหาการเรียนรู้ที่ทันสมัย การปรับปรุงหลักสูตรและเนื้อหาการเรียนรู้ให้ตอบสนองต่อความต้องการของสังคมและตลาดแรงงานในอนาคต รวมถึงการใช้เทคนิคการสอนและเครื่องมือใหม่ ๆ ที่ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการเรียนรู้

3. การเปลี่ยนบทบาทของครู ครูไม่เพียงแต่ทำหน้าที่สอนเท่านั้น แต่ยังเป็นผู้อำนวยความสะดวกที่ช่วยกระตุ้นและสนับสนุนการเรียนรู้ของนักเรียนในทุกสภาพแวดล้อม ทั้งในและนอกห้องเรียน

4. การรับรองและส่งเสริมการเรียนรู้นอกระบบ การยอมรับและสนับสนุนรูปแบบการเรียนรู้ที่หลากหลาย เช่น การเรียนรู้ผ่านงานอดิเรก การทำโครงการ หรือการฝึกอบรมที่ไม่ได้เกิดขึ้นในสถานศึกษาทางการเท่านั้น

นโยบายนี้มีจุดมุ่งหมายให้การศึกษาของไทยมีความยืดหยุ่นมากขึ้น สอดคล้องกับความต้องการของเยาวชนและผู้เรียนในยุคปัจจุบัน รวมถึงเปิดโอกาสให้ทุกคนสามารถเข้าถึงการศึกษาคุณภาพได้โดยไม่ถูกจำกัดด้วยข้อจำกัดด้านเวลาและสถานที่

เทคโนโลยีดิจิทัลกับการผสมผสานการเรียนรู้ Anywhere Anytime

การนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาผสมผสานและประยุกต์ใช้ในการสนับสนุนนโยบาย “Anywhere Anytime เรียนได้ทุกที่ทุกเวลา” และ “การพัฒนาสมรรถนะสู่อนาคต: ปลดปล่อยการเรียนรู้ไร้ขีดจำกัด” มีบทบาทสำคัญในการขยายโอกาสการเรียนรู้และพัฒนาทักษะด้านดิจิทัลที่จำเป็นสำหรับอนาคต (สุปรีดา โกษาแสง และคณะ, 2565) ดังนี้

1. เทคโนโลยีการศึกษาทางไกล (Distance Learning Technologies) การใช้ระบบการเรียนการสอนออนไลน์ เช่น MOOCs และระบบบริหารจัดการหลักสูตร (LMS) ช่วยให้การเรียนการสอนและการถ่ายทอดสดการสอน การประชุมทางไกล และการใช้ระบบการประชุมผ่านวิดีโอ เป็นไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ เทคโนโลยีเหล่านี้ยังรวมถึงแพลตฟอร์มการเรียนรู้แบบโต้ตอบ

2. สื่อการเรียนรู้ดิจิทัล (Digital Learning Media) การใช้คอนเทนต์มัลติมีเดียเช่น วิดีโอ เกม และอินโฟกราฟิก นอกจากนี้ ยังมีหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ วารสารออนไลน์ และห้องสมุดดิจิทัล ที่ส่งเสริมการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ แอปพลิเคชันการศึกษาบนมือถือและแท็บเล็ตก็มีบทบาทในการเข้าถึงแหล่งข้อมูลได้ง่ายและสะดวก

3. ระบบการเรียนรู้ปรับแต่ง (Adaptive Learning Systems) ระบบเหล่านี้วิเคราะห์พฤติกรรมและสไตล์การเรียนรู้ของผู้เรียนเพื่อปรับเนื้อหา กิจกรรม และวิธีการสอนให้เหมาะสมกับแต่ละบุคคล นอกจากนี้ยังรวมถึงระบบการให้คำแนะนำและป้อนกลับอัตโนมัติแบบปัญญาประดิษฐ์ที่สามารถสนับสนุนการเรียนรู้อย่างเป็นระบบ

4. เทคโนโลยีเสมือนจริงและความจริงเสริม (VR/AR) เทคโนโลยีเหล่านี้ช่วยให้สามารถจำลองสถานการณ์และสภาพแวดล้อมการเรียนรู้เสมือนจริงได้ เพื่อเสริมประสบการณ์ตรงจากการเรียนภาคทฤษฎีและการทดลองและฝึกทักษะปฏิบัติต่าง ๆ ในสภาพแวดล้อมเสมือนจริง

5. การเรียนรู้แบบผสมผสาน (Blended Learning) การใช้เทคโนโลยีห้องเรียนอัจฉริยะ เช่น จอภาพอินเตอร์แอคทีฟ และระบบการบันทึกและตัดต่อภาพวิดีโอ ส่งเสริมการเรียนการสอนแบบผสมผสานระหว่างออนไลน์และห้องเรียนดั้งเดิม และการใช้โซเชียลมีเดีย บล็อก และเครื่องมือสื่อสารออนไลน์ในการแลกเปลี่ยนและประสานงาน

กล่าวสรุป คือ การบูรณาการเทคโนโลยีเหล่านี้เข้ากับรูปแบบการจัดการเรียนการสอนอย่างเหมาะสมจะช่วยเปิดโลกทางการศึกษาที่ไร้ขีดจำกัด สร้างประสบการณ์การเรียนรู้ที่น่าสนใจและดึงดูดความสนใจ รวมทั้งพัฒนาทักษะด้านดิจิทัลที่จำเป็นสำหรับอนาคต

การบูรณาการศาสตร์หลากหลายวิชาสู่การพัฒนาการเรียนรู้ Anywhere Anytime

การบูรณาการศาสตร์หลากหลายสาขาเป็นกลยุทธ์ที่สำคัญในการขยายขอบเขตการเรียนรู้และพัฒนาความรู้ให้มีความสามารถในการปรับตัวและรองรับการเปลี่ยนแปลงในสังคมได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ยังส่งเสริมการเรียนรู้ที่ไม่มีขอบเขต โดยให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการศึกษาที่สามารถเกิดขึ้นได้ทุกที่ทุกเวลา ตามแนวคิด “Anywhere Anytime เรียนได้ทุกที่ทุกเวลา” และ “การพัฒนาสมรรถนะสู่อนาคต: ปลดปล่อยการเรียนรู้ไร้ขีดจำกัด” (ยงยุทธ สงพะโยม, 2565) การบูรณาการนี้มีหลายด้านที่สำคัญดังนี้

1. การเรียนรู้แบบบูรณาการและสหวิทยาการ การผสมความรู้จากหลากหลายสาขาวิชามาใช้ในการแก้ไขปัญหาที่ซับซ้อนทำให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ การทำงานร่วมกัน และการสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งเป็นทักษะสำคัญในศตวรรษที่ 21

2. การสร้างหลักสูตรแบบบูรณาการ การพัฒนาหลักสูตรโดยการร่วมมือกันของคณะกรรมการจากหลายสาขาวิชาเพื่อสร้างหลักสูตรที่ครอบคลุมและตอบสนองความต้องการของสถานการณ์ปัจจุบัน ส่งเสริมการเรียนรู้ที่มีความหมายและเกี่ยวข้องกับชีวิตจริงของผู้เรียน

3. การใช้เทคโนโลยีในการสนับสนุนการเรียนรู้ การขยายและพัฒนาเทคโนโลยีดิจิทัลทำให้การเรียนรู้สามารถเกิดขึ้นได้ทุกที่ทุกเวลา ผ่านการใช้แพลตฟอร์มออนไลน์และสื่อการเรียนรู้ที่หลากหลาย ซึ่งช่วยให้ผู้เรียนสามารถเข้าถึงเนื้อหาและทรัพยากรการเรียนรู้ได้ตามความต้องการ

4. การพัฒนาศักยภาพบุคลากรทางการศึกษา การอบรมและพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา ให้มีความรู้และทักษะที่ต้องใช้ในการจัดการเรียนการสอนแบบใหม่ เช่น การใช้เทคโนโลยีในการสอน การออกแบบหลักสูตรที่ตอบสนองต่อความต้องการของผู้เรียนได้อย่างเหมาะสม

5. การวิจัยและพัฒนาวัตกรรมการเรียนรู้ การสนับสนุนการวิจัยและพัฒนาเกี่ยวกับวิธีการและเครื่องมือใหม่ ๆ ในการเรียนรู้ที่สามารถประยุกต์ใช้ได้จริงในการสอนและการเรียนรู้ รวมถึงการติดตามและประยุกต์ใช้เทคโนโลยีล่าสุด เช่น ปัญญาประดิษฐ์ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการเรียนการสอน

กล่าวสรุป คือ การบูรณาการที่มีประสิทธิภาพเหล่านี้จะทำให้การเรียนรู้และการพัฒนาสมรรถนะของประชาชนเกิดขึ้นได้อย่างทั่วถึงและยั่งยืน ตอบสนองต่อความต้องการของสังคมและชีวิตประจำวัน ในอนาคตอย่างมีประสิทธิภาพ

การพัฒนาสมรรถนะสู่อนาคต

การพัฒนาสมรรถนะสู่อนาคต หมายถึง กระบวนการเตรียมความพร้อมและพัฒนาทักษะ ความรู้ และความสามารถของบุคลากรให้สอดคล้องกับความต้องการของอนาคตที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว โดยเน้นทักษะสำคัญ เช่น การคิดวิเคราะห์ การแก้ปัญหา และการสื่อสาร ซึ่งมีความสำคัญต่อการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันขององค์กรและการปรับตัวในสภาพแวดล้อมใหม่ ๆ ความสำคัญของการพัฒนาสมรรถนะสู่อนาคตอยู่ที่การมีทักษะและความรู้ที่ทันสมัย การส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต และการสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ในองค์กร ซึ่งเป็นการลงทุนที่ช่วยให้บุคลากรและองค์กรเติบโตอย่างยั่งยืน (วิจิตร วิเชียรชม, 2562) โดยแนวทางการพัฒนาสมรรถนะสู่อนาคต ได้แก่ การฝึกอบรมทักษะใหม่ ๆ การส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยตนเอง การใช้เทคโนโลยีในการพัฒนา และการวางแผนการพัฒนาที่สอดคล้องกับทิศทางองค์กร (สุภางค์ จันทวนิช, 2562) ซึ่งแนวคิดการเรียนรู้ไร้ขีดจำกัด (Unlimited Learning) สนับสนุนให้บุคคลเรียนรู้ตลอดชีวิต ได้ทุกที่ทุกเวลา ผ่านหลายรูปแบบ โดยไม่จำกัดประเภทของการเรียนรู้

ส่งเสริมให้บุคคลสามารถปรับตัวและพัฒนาไปพร้อมกับการเปลี่ยนแปลงของโลก จะเห็นได้ว่า คุณลักษณะที่สำคัญของผู้เรียนในยุคนี้ คือ ทักษะที่ดีต่อการเรียนรู้ ความยืดหยุ่น ทักษะการแสวงหาความรู้ และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศขณะที่ผู้ที่เกี่ยวข้อง เช่น ผู้บริหาร ฝ่ายทรัพยากรบุคคล และผู้เชี่ยวชาญ ต้องสนับสนุนการเรียนรู้และพัฒนาทักษะของบุคลากรอย่างเต็มที่เพื่อให้บรรลุเป้าหมายในการสร้างบุคลากรที่พร้อมสำหรับอนาคต (ปรารธนา หาญเมธี, 2565)

องค์ความรู้ใหม่

ผู้นิพนธ์บทความวิชาการได้เสนอข้อค้นพบที่เกิดจากการสังเคราะห์ข้อมูลข้างต้น 4 ประเด็น ดังนี้

- 1) กระบวนการพัฒนาสมรรถนะสู่อนาคต ปลดปล่อยการเรียนรู้ไร้ขีดจำกัด ตามแนวคิด Anywhere Anytime เรียนได้ทุกที่ทุกเวลา
- 2) บทบาทผู้เกี่ยวข้อง
- 3) สมรรถนะที่คาดหวังของนักเรียนในอนาคต
- และ 4) การนำแนวทางไปสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม โดยมีรายละเอียดดังนี้

แผนภาพ 1 กระบวนการพัฒนาสมรรถนะสู่อนาคต
ปลดปล่อยการเรียนรู้ไร้ขีดจำกัด ตามแนวคิด
Anywhere Anytime เรียนได้ทุกที่ทุกเวลา

ที่มา: ผู้นิพนธ์บทความ

1. กระบวนการพัฒนาสมรรถนะสู่อนาคต ปลดปล่อยการเรียนรู้ไร้ขีดจำกัด ตามแนวคิด Anywhere Anytime เรียนได้ทุกที่ทุกเวลา

แนวทางกระบวนการพัฒนาสมรรถนะสู่อนาคต ปลดปล่อยการเรียนรู้ไร้ขีดจำกัด ตามแนวคิด Anywhere Anytime เรียนได้ทุกที่ทุกเวลา โดยมีแนวคิดหลัก 5 ประการ ได้แก่ การเรียนรู้ตลอดชีวิต ที่มองว่าการเรียนรู้ควรเป็นกระบวนการต่อเนื่องตลอดช่วงชีวิตเพื่อให้ทันการเปลี่ยนแปลง การเรียนรู้แบบไร้ขีดจำกัดที่ต้องการให้การเรียนรู้เปิดกว้างและไม่ถูกจำกัดด้วยปัจจัยใด ๆ เช่น สถานที่ เวลา หรือ แหล่งเรียนรู้การพัฒนาสมรรถนะสำหรับอนาคต โดยมุ่งเน้นเนื้อหาและทักษะที่พัฒนาสมรรถนะจำเป็นอย่างยิ่ง สำหรับอนาคต เช่น การคิดวิเคราะห์ ความคิดสร้างสรรค์ ทักษะการสื่อสาร ฯลฯ การเรียนรู้แบบปรับแต่ง ที่รูปแบบและวิธีการเรียนรู้สามารถยืดหยุ่นและปรับให้เหมาะสมกับแต่ละบุคคล โดยอาศัยเทคโนโลยีช่วยในการปรับรูปแบบ การเรียนรู้แบบร่วมมือกัน ที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนแลกเปลี่ยน แบ่งปัน และร่วมมือกันในการเรียนรู้ เพื่อกระตุ้นให้การเรียนรู้มีประสิทธิภาพมากขึ้น ซึ่งมีแนวทางการพัฒนา ดังนี้

1.1 การออกแบบหลักสูตรและกิจกรรมการเรียนรู้แบบยืดหยุ่นและบูรณาการ (Flexible and Integrated Curriculum and Learning Activities Design) การปรับปรุงหลักสูตรให้เน้นการพัฒนาสมรรถนะสำคัญในศตวรรษที่ 21 เช่น ทักษะการคิดวิเคราะห์และแก้ปัญหา ความคิดสร้างสรรค์ และนวัตกรรม ทักษะการสื่อสารและการร่วมมือ รวมถึงทักษะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการรู้ดิจิทัล เนื้อหาควรมุ่งเน้นการบูรณาการความรู้ในหลายสาขา เพื่อพัฒนาทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม กิจกรรมการเรียนรู้ต้องออกแบบให้มีความหลากหลาย ยืดหยุ่น และตอบโจทย์การเรียนรู้ของผู้เรียนแต่ละคน ผสมผสานระหว่างการเรียนรู้ในห้องเรียนที่เน้นการอภิปรายแลกเปลี่ยน การระดมความคิด และการแก้ปัญหาเชิงรุก กับการเรียนรู้นอกห้องเรียนในสภาพแวดล้อมจริงและสถานการณ์จำลอง เช่น การศึกษาดูงาน การฝึกปฏิบัติจริง การเรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้ในชุมชนและธรรมชาติ

1.2 การสร้างสภาพแวดล้อมการเรียนรู้แบบ Anywhere Anytime (Anywhere Anytime Learning Environment Creation) สถานศึกษาต้องจัดสรรและพัฒนาพื้นที่การเรียนรู้ให้หลากหลาย ทั้งในและนอกสถานศึกษา เช่น ห้องปฏิบัติการ Laboratories ศูนย์การเรียนรู้ Learning Commons ลานกิจกรรม พื้นที่นั่งเล่น/ทำงานแบบ Co-Working Space ให้เหมาะสำหรับกิจกรรมการเรียนรู้แบบคู่ขนาน การทำงานกลุ่ม และการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง นอกจากนั้น ควรมีความร่วมมือกับสถานประกอบการ ชุมชน และแหล่งเรียนรู้ในพื้นที่ต่าง ๆ ทั้งในเมืองและชนบท เพื่อให้ผู้เรียนได้ฝึกปฏิบัติและเรียนรู้ในสภาพแวดล้อมจริง สัมผัสกับประสบการณ์ตรงและบริบทของโลกแห่งการทำงานและชุมชน การพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและโครงสร้างพื้นฐานด้านดิจิทัลให้มีประสิทธิภาพ พร้อมทั้งจัดหาอุปกรณ์

และสื่อการเรียนรู้ดิจิทัลที่ทันสมัย เช่น คอมพิวเตอร์พกพา แท็บเล็ต สื่อมัลติมีเดีย เซนเซอร์ ฯลฯ ก็มีความสำคัญในการอำนวยความสะดวกการเข้าถึงแหล่งเรียนรู้ออนไลน์และการใช้เทคโนโลยีสนับสนุนการเรียนรู้ของครูและผู้เรียน

1.3 การปรับบทบาทครูเป็นผู้อำนวยการเรียนรู้และผู้สนับสนุนการเรียนรู้ (Transforming Teacher Roles into Learning Facilitators and Supporters) ในรูปแบบการศึกษาใหม่นี้ ครูจะไม่ใช่ว่าผู้บรรยายหรือถ่ายทอดความรู้อีกต่อไป แต่จะทำหน้าที่เป็น “ผู้อำนวยการเรียนรู้” ที่คอยออกแบบประสบการณ์การเรียนรู้ที่หลากหลาย ทำทลาย และกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดคำถามและความอยากรู้อยากเห็น รวมถึงให้คำแนะนำแนวทางการเรียนรู้และแหล่งความรู้ต่าง ๆ แก่ผู้เรียน ครูต้องทำหน้าที่สนับสนุนและเสริมพลังให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเอง ค้นคว้าหาความรู้ใหม่ ๆ สร้างแรงจูงใจในการสร้างสรรค์นวัตกรรม รวมทั้งกระตุ้นให้ผู้เรียนทำงานและเรียนรู้แบบร่วมมือกันเป็นทีม ฝึกฝนทักษะการสื่อสาร การประสานงาน การแลกเปลี่ยนความคิดเห็น และครูยังต้องเรียนรู้และใช้เครื่องมือประเมินผลการเรียนรู้รูปแบบใหม่ที่เหมาะสมกับการจัดการเรียนการสอนในศตวรรษที่ 21 เช่น การประเมินจากสภาพจริง (Authentic Assessment) การประเมินด้วยแฟ้มสะสมผลงาน (Portfolio) และการประเมินตนเอง (Self-Assessment) เพื่อติดตามและประเมินพัฒนาการของผู้เรียนได้อย่างรอบด้าน ทั้งด้านความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ อีกหนึ่งบทบาทสำคัญของครูในยุคนี้คือการเป็นผู้อำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ (Learning Facilitator) ด้วยการจัดหาและแนะนำแหล่งข้อมูล องค์ความรู้ สื่อการเรียนรู้ และเทคโนโลยีต่าง ๆ ที่เหมาะสมกับความต้องการของผู้เรียนแต่ละคน รวมถึงสร้างบรรยากาศที่กระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้อย่างกระตือรือร้น

1.4 การสร้างเครือข่ายเรียนรู้และระบบส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต (Establishing Learning Networks and Lifelong Learning Promotion Systems) การเปิดโอกาสให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และความร่วมมือระหว่างสถาบันการศึกษาทั้งในและต่างประเทศ รวมถึงองค์กรภายนอกในภาคส่วนต่าง ๆ จะช่วยขยายพรมแดนการเรียนรู้ให้กว้างขวางยิ่งขึ้น ผู้เรียนจะได้รับประสบการณ์ใหม่ ๆ จากการสัมผัสกับวัฒนธรรมและบริบททางสังคมที่หลากหลาย การพัฒนาระบบการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยให้มีคุณภาพและเข้าถึงได้ง่าย จะเปิดโอกาสให้ประชาชนทุกกลุ่มสามารถเรียนรู้ได้ตลอดช่วงชีวิต สามารถพัฒนาตนเองให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลกที่รวดเร็ว เสริมสร้างสมรรถนะและทักษะใหม่ ๆ อยู่เสมอ รัฐและสถาบันการศึกษาต้องให้ความสำคัญกับการสร้างระบบแรงจูงใจในการเรียนรู้และพัฒนาตนเอง เช่น การรับรองคุณวุฒิและประสบการณ์จากการเรียนรู้ทั้งในระบบ นอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย การสนับสนุนทุนการศึกษาและการฝึกอบรมต่าง ๆ รวมถึงมาตรการทางภาษีเพื่อสร้างแรงจูงใจให้บุคคลและองค์กรลงทุนในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์

กล่าวสรุปคือ การดำเนินการตามแนวทางเหล่านี้จะผลักดันให้เกิดการปฏิรูปการศึกษาที่แท้จริง ทั้งในระดับโครงสร้าง หลักสูตร กระบวนการเรียนการสอน และระบบนิเวศการเรียนรู้ เพื่อปลดปล่อย ผู้เรียนให้สามารถเรียนรู้ได้อย่างไร้ขีดจำกัด พัฒนาสมรรถนะที่สำคัญตลอดช่วงชีวิต และก้าวสู่นาคต แห่งความสำเร็จได้อย่างเต็มศักยภาพ

2. บทบาทผู้เกี่ยวข้อง

แนวทางกระบวนการพัฒนาสมรรถนะสู่อนาคตและการปลดปล่อยการเรียนรู้ไร้ขีดจำกัด ตามแนวคิด “Anywhere Anytime เรียนได้ทุกที่ทุกเวลา” นั้น ต้องการความร่วมมือจากทุกฝ่ายในระบบ การศึกษา ทั้งผู้บริหาร ผู้สอน ผู้เรียน และผู้ปกครอง โดยมีการแบ่งบทบาทที่ชัดเจนดังนี้

2.1 บทบาทผู้บริหาร

2.1.1 กำหนดนโยบายและวิสัยทัศน์ ผู้บริหารจำเป็นต้องกำหนดนโยบายการศึกษา ที่สนับสนุนการเรียนรู้ในทุกสถานะ พร้อมทั้งเสริมสร้างวิสัยทัศน์การเรียนรู้ตลอดชีวิตให้ชัดเจน และน่าเชื่อถือ

2.1.2 จัดหาทรัพยากรและเทคโนโลยี สนับสนุนทรัพยากรที่จำเป็นสำหรับการเรียนรู้ อย่างเช่น การเข้าถึงอินเทอร์เน็ตความเร็วสูง แพลตฟอร์มการเรียนออนไลน์ และอุปกรณ์ดิจิทัลทันสมัย

2.1.3 กำหนดแนวทางและนโยบายเพื่อพัฒนาบุคลากรอย่างเป็นระบบ โดยต้องมีการวางแผนระยะยาวและดำเนินการประเมินผลอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้ครูและบุคลากรมีความรู้ ความสามารถที่สอดคล้องกับนวัตกรรมทางการศึกษาและเทคโนโลยีสารสนเทศในยุคดิจิทัล ตอบสนอง ต่อความต้องการที่เปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพและต่อเนื่อง

2.1.4 พัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวก สภาพแวดล้อม และโครงสร้างพื้นฐานที่ทันสมัย โดยการลงทุนและจัดหาทรัพยากรที่จำเป็น เช่น ระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตความเร็วสูง อุปกรณ์ดิจิทัล และแพลตฟอร์มการเรียนรู้ออนไลน์ เพื่อสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ทั้งในและนอกห้องเรียน พร้อมทั้งสนับสนุนการดำเนินงานด้านการศึกษาในยุคดิจิทัลอย่างมีประสิทธิภาพ

2.2 บทบาทผู้สอน

2.2.1 การออกแบบและการส่งมอบเนื้อหา ผู้สอนต้องออกแบบหลักสูตรและเนื้อหา ที่สามารถเข้าถึงได้ง่ายจากทุกที่ ทุกเวลา และสามารถนำไปใช้ผ่านช่องทางดิจิทัลที่หลากหลาย

2.2.2 ใช้เทคนิคการสอนแบบผสมผสาน รวมการใช้วิดีโอ โปรแกรมจำลอง เกม และกระดานสนทนาออนไลน์ เพื่อสนับสนุนการเรียนรู้ที่หลากหลายและมีปฏิสัมพันธ์

2.2.3 ประยุกต์ใช้เครื่องมือดิจิทัลในการประเมินผล ผู้สอนควรนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการออกแบบและดำเนินการประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียน โดยใช้ระบบการประเมินออนไลน์ แพลตฟอร์มการทดสอบ และเครื่องมือวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อให้การวัดผลเป็นไปอย่างเป็นระบบและแม่นยำ

2.3 บทบาทผู้เรียน

2.3.1 มีวินัยและความรับผิดชอบ ผู้เรียนจำเป็นต้องพัฒนาความเป็นอิสระในการจัดการเวลา และการเรียนรู้ของตนเอง มีวินัยในการติดตามหลักสูตรและการบ้านที่ได้รับ

2.3.2 ใช้เทคโนโลยีอย่างมีประสิทธิภาพ เรียนรู้ที่จะใช้เครื่องมือดิจิทัลและแหล่งข้อมูลออนไลน์เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ของตนเอง

2.4 บทบาทผู้ปกครอง

2.4.1 สนับสนุนและกำกับดูแล ผู้ปกครองควรให้การสนับสนุนเชิงบวกและสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ที่บ้าน รวมทั้งกำกับดูแลการใช้เวลาและการใช้เทคโนโลยีของบุตรหลาน

2.4.2 ร่วมมือกับโรงเรียนและผู้สอน ควรมีการสื่อสารอย่างใกล้ชิดกับผู้สอนเพื่อติดตามความก้าวหน้าและเข้าใจวิธีการสนับสนุนการเรียนรู้ของบุตรหลานอย่างเหมาะสม

2.4.3 การทำงานร่วมกันของทุกฝ่ายในการนำแนวทางการเรียนรู้ไร้ขีดจำกัดมาประยุกต์ใช้ จะช่วยให้สามารถสร้างระบบการศึกษาที่เข้าถึงได้ง่ายและตอบสนองต่อความต้องการของทุกคนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

กล่าวสรุปคือ การประสานความร่วมมือจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง โดยมีจุดมุ่งหมายและเป้าหมาย การดำเนินงานที่ชัดเจนร่วมกัน จะทำให้การปฏิรูปการศึกษาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน เกิดผลสัมฤทธิ์ตามแนวทางที่วางไว้ สามารถพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนให้เต็มตามที่ควรจะเป็น และเตรียมความพร้อมให้ประเทศก้าวสู่อนาคตอย่างมั่นคง

3. สมรรถนะที่คาดหวังของนักเรียนในอนาคต

โลกยุคปัจจุบันและอนาคตมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว เทคโนโลยีดิจิทัลเข้ามามีบทบาทสำคัญในทุกแง่มุมของชีวิต ส่งผลต่อรูปแบบการทำงาน การใช้ชีวิต และความต้องการของผู้เรียนในอนาคต ระบบการศึกษาแบบดั้งเดิมที่เน้นการสอนในชั้นเรียน การอ่านหนังสือ และการท่องจำเนื้อหา ไม่สามารถตอบสนองต่อความต้องการของผู้เรียนในโลกยุคใหม่ได้อีกต่อไป (ณิรนุช ชินทุมพงษ์, 2563)

ดังนั้น สมรรถนะที่คาดหวังของนักเรียนในอนาคต จึงต้องเป็นทักษะและคุณลักษณะที่จำเป็นต่อผู้เรียน เพื่อให้สามารถประสบความสำเร็จและบรรลุเป้าหมายในชีวิต ทักษะเหล่านี้มีความสำคัญต่อการเรียนรู้ การทำงาน และการใช้ชีวิตในโลกยุคใหม่ ซึ่งมีความซับซ้อนและเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา สมรรถนะที่คาดหวังของนักเรียนในอนาคต ประกอบด้วย 6 ด้านหลัก (เจษฎาภรณ์ วิริยะสกุลธรณ์ และคณะ, 2563) ดังนี้

3.1 ทักษะการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ (Effective Communication Skills) เป็นองค์ประกอบที่สำคัญในการพัฒนาศักยภาพและประสิทธิผลของบุคลากร โดยการเรียนรู้ความชำนาญในการสื่อสารผ่านการใช้วาจาและการสื่อสารในรูปแบบการเขียนถือเป็นปัจจัยพื้นฐานในการถ่ายทอดความคิดอย่างชัดเจนและสอดคล้องกัน การฟังอย่างตั้งใจและการตอบสนองอย่างเหมาะสมจึงมีส่วนช่วยส่งเสริมความเข้าใจร่วมกันและการทำงานเป็นทีมในระดับที่มีประสิทธิภาพสูงสุด

3.2 การคิดวิเคราะห์และการแก้ไขปัญหา (Critical Thinking and Problem-Solving) ความสามารถเหล่านี้เป็นสิ่งจำเป็นสำหรับนักเรียนในการประเมินสถานการณ์อย่างวิพากษ์วิจารณ์และตอบสนองต่อความท้าทายอย่างสร้างสรรค์ การวิเคราะห์ข้อมูลโดยไม่มีอคติและการสร้างข้อสรุปอย่างมีเหตุผลมีความสำคัญยิ่ง

3.3 การทำงานเป็นทีมและการร่วมมือ (Collaboration and Teamwork) การทำงานร่วมกับกลุ่มที่หลากหลายอย่างมีประสิทธิภาพ ต้องการทักษะระหว่างบุคคลที่แข็งแกร่งและการชื่นชมมุมมองที่หลากหลาย การมีส่วนร่วมในทีมอย่างสร้างสรรค์และการใช้เทคโนโลยีสำหรับการร่วมมือแบบเสมือนจริงเป็นกุญแจสำคัญในทั้งบริบทท้องถิ่นและโลก

3.4 ความชำนาญด้านดิจิทัลและการรู้เท่าทันสื่อ (Digital and Media Literacy) ความเชี่ยวชาญในเครื่องมือดิจิทัลเป็นข้อกำหนดพื้นฐานในภูมิทัศน์การศึกษาสมัยใหม่ นอกจากนี้ความสามารถในการประเมินและรวมข้อมูลจากแหล่งต่าง ๆ เป็นสิ่งสำคัญ การจัดการเนื้อหาดิจิทัลอย่างมีความรับผิดชอบและจริยธรรมรับประกันการโต้ตอบดิจิทัลที่น่าเชื่อถือและมีจริยธรรม

3.5 การตระหนักรู้ระดับสากลและความสามารถทางวัฒนธรรม (Global Awareness and Cultural Competence) การเข้าใจและให้ความเคารพต่อวัฒนธรรมและมุมมองที่หลากหลายเป็นสิ่งสำคัญ ความสามารถนี้รวมถึงการรู้จักและการนำทางอย่างมีประสิทธิภาพผ่านความแตกต่างทางวัฒนธรรม การตระหนักรู้ถึงปัญหาทั่วโลกเสริมสร้างมุมมองของนักเรียนและเตรียมพวกเขาให้พร้อมสำหรับการเป็นพลเมืองโลกที่กระตือรือร้น

3.6 การเรียนรู้ตลอดชีวิตและความสามารถในการปรับตัว (Lifelong Learning and Adaptability) แรงจูงใจภายในต่อการพัฒนาส่วนบุคคลและวิชาชีพอย่างต่อเนื่องเป็นสิ่งสำคัญในโลกที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ความยืดหยุ่นในการปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์ใหม่ ๆ และความพร้อมในการเรียนรู้และใช้ทักษะใหม่ ๆ บ่งบอกถึงความเข้มแข็งและทรัพยากรมนุษย์ที่มีความคล่องตัว ทักษะในการจัดการตนเองและการจัดการเวลาเสริมสร้างความสามารถของบุคคลในการนำทางผ่านความต้องการที่หลากหลายของชีวิต

ทักษะเหล่านี้ไม่เพียงแต่เตรียมความพร้อมให้นักเรียนประสบความสำเร็จในด้านวิชาการเท่านั้น แต่ยังเตรียมพวกเขาให้พร้อมสำหรับบทบาทที่หลากหลายในอาชีพของพวกเขาในอนาคต โดยให้พวกเขามีความยืดหยุ่น สามารถปรับตัวได้ และเป็นผู้ที่มีความคิดริเริ่มในชีวิตส่วนตัวและวิชาชีพ

4. เสนอนำแนวทางไปสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม

การปฏิบัติตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษาที่มุ่งเน้นหลักการ “ทุกที่ ทุกเวลา พัฒนาความสามารถ เพื่ออนาคต: การเรียนรู้ไม่มีขีดจำกัด” เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ จำเป็นต้องอาศัยการมีส่วนร่วมและความร่วมมือจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในทุกระดับ ตั้งแต่การกำหนดนโยบาย การวางแผน จนถึงการดำเนินการจริง ด้วยเหตุนี้จึงได้มีการนำเสนอกรอบการดำเนินงานที่ครอบคลุมและสอดคล้องกับเป้าหมายดังกล่าว โดยมุ่งเน้นให้เกิดการแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์อย่างเป็นระบบ ภายใต้การประสานงานและการบริหารจัดการที่มีความเป็นมืออาชีพและยั่งยืน ทั้งนี้ เพื่อรองรับความต้องการพัฒนาศักยภาพของบุคลากรและผู้เรียนในยุคที่เทคโนโลยีและนวัตกรรมมีบทบาทสำคัญต่อการเปลี่ยนแปลงสังคมและเศรษฐกิจในระดับสากล ซึ่งการผลักดันให้เกิดการปฏิรูปการศึกษาตามแนวคิด “Anywhere Anytime การพัฒนาสมรรถนะสู่อนาคต: ปลดปล่อยการเรียนรู้ไร้ขีดจำกัด” นั้น จำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐ สถานศึกษา ภาคเอกชน ประชาชน ชุมชน และองค์กรต่าง ๆ อย่างจริงจังและต่อเนื่อง ทั้งในระดับนโยบาย การวางแผน และการนำไปปฏิบัติ ดังนี้

4.1 ระดับรัฐบาล

4.1.1 การทบทวนและพัฒนานโยบาย รัฐบาลต้องทบทวนและปรับปรุงนโยบายการศึกษา เพื่อให้เน้นที่การพัฒนาความสามารถในอนาคต เช่น การคิดวิเคราะห์ การแก้ปัญหา และการใช้ความรู้ด้านดิจิทัล นโยบายเหล่านี้ควรรวมถึงการนำทักษะเหล่านี้ไปใช้อย่างต่อเนื่องในระบบการศึกษา

4.1.2 การลงทุนในโครงสร้างพื้นฐานดิจิทัล การจัดสรรเงินทุนเพื่อพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านเทคโนโลยีและทรัพยากรดิจิทัลเป็นสิ่งสำคัญ โดยรวมถึงการลงทุนในแพลตฟอร์มการเรียนรู้ออนไลน์และเครื่องมือดิจิทัลเพื่อสนับสนุนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ

4.1.3 ความร่วมมือกับหุ้นส่วน รัฐบาลควรส่งเสริมความร่วมมือกับสถาบันการศึกษาและภาคเอกชน เพื่อสร้างและดำเนินการโครงการเรียนรู้นวัตกรรมที่สอดคล้องกับแนวคิดการปฏิรูป

4.2 สถาบันการศึกษา

4.2.1 นวัตกรรมหลักสูตรและการสอน สถาบันการศึกษาควรปรับปรุงหลักสูตรและวิธีการสอนเพื่อรวมการเรียนรู้แบบผสมผสานและโครงการตามโครงการที่เน้นการประยุกต์ใช้ทักษะในโลกแห่งความเป็นจริง

4.2.2 การพัฒนาวิชาชีพสำหรับผู้สอน ควรส่งเสริมการพัฒนาวิชาชีพอย่างต่อเนื่องสำหรับผู้สอน มีความสำคัญในการจัดหาเครื่องมือที่จำเป็นในการสนับสนุนการเรียนรู้ที่นำโดยตนเอง

4.2.3 การร่วมมือกับภาคภายนอก การจัดตั้งความร่วมมือกับอุตสาหกรรมและองค์กรชุมชนสามารถให้นักเรียนมีประสบการณ์และการเผชิญหน้ากับความท้าทายและโอกาสในโลกแห่งความเป็นจริง

4.3 ภาคเอกชนและสถานประกอบการ

4.3.1 การสนับสนุนหลักสูตรและการพัฒนาธุรกิจสามารถมีส่วนร่วมในการรวมความรู้เฉพาะอุตสาหกรรมเข้ากับเนื้อหาการศึกษาผ่านความร่วมมือกับสถาบันการศึกษา

4.3.2 การสนับสนุนและพัฒนาเทคโนโลยี การใช้ประโยชน์จากความเชี่ยวชาญของภาคเอกชนในเทคโนโลยีสามารถช่วยในการสร้างและปรับปรุงแพลตฟอร์มการเรียนรู้ดิจิทัลและเครื่องมือการศึกษา

4.3.3 โอกาสในการเรียนรู้จากประสบการณ์ บริษัทควรเสนอการฝึกงานและการเรียนรู้ในสถานที่ทำงานที่มีโครงสร้างเพื่อช่วยให้นักเรียนได้ทักษะทางปฏิบัติและความสามารถในการทำงาน

4.4 ประชาชนและผู้ปกครอง

4.4.1 การส่งเสริมวัฒนธรรมการเรียนรู้ การส่งเสริมวัฒนธรรมการเรียนรู้ตลอดชีวิตและการพัฒนาทักษะในชุมชนเป็นสิ่งสำคัญ สมาชิกในชุมชนควรมีส่วนร่วมในโครงการและกิจกรรมการศึกษาในท้องถิ่น

4.4.2 การมีส่วนร่วมของชุมชนและการให้ข้อเสนอแนะ มีความสำคัญสำหรับชุมชนในการมีส่วนร่วมในการสนทนากับสถาบันการศึกษาและให้ข้อเสนอแนะอย่างต่อเนื่องเพื่อให้แน่ใจว่าการปฏิรูปการศึกษาตอบสนองความต้องการของผู้เรียนและชุมชนท้องถิ่น

4.5 องค์กรและองค์กรไม่แสวงหากำไร

4.5.1 การพัฒนาและจัดจำหน่ายทรัพยากร องค์กรเหล่านี้มีบทบาทสำคัญในการพัฒนาและจัดจำหน่ายวัสดุการศึกษาและโปรแกรมที่เน้นทักษะสำคัญสำหรับการเตรียมความพร้อมในอนาคต

4.5.2 การสนับสนุนและการสร้างการรับรู้ องค์กรไม่แสวงหากำไรควรสนับสนุนนโยบายการศึกษาที่ก้าวหน้าและกระตุ้นการตระหนักรู้เกี่ยวกับความสำคัญของการเรียนรู้ตลอดชีวิตและการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีและสังคม

4.5.3 เครือข่ายการทำงานร่วมกัน การส่งเสริมเครือข่ายสำหรับการแลกเปลี่ยนความรู้และการร่วมมือระหว่างผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่หลากหลายสามารถเพิ่มประสิทธิภาพและขอบเขตของโครงการการศึกษา

การดำเนินการตามแนวคิดการปฏิรูปนี้ต้องมีการประสานงานกันอย่างต่อเนื่องระหว่างทุกฝ่าย โดยเน้นการสื่อสารอย่างต่อเนื่อง การจัดสรรทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ และความมุ่งมั่นร่วมกันในการเปลี่ยนแปลงระบบการศึกษาเพื่อเตรียมความพร้อมให้กับบุคคลในการเผชิญกับโลกที่เปลี่ยนแปลงไป การปฏิรูปการศึกษาตามแนวคิด “Anywhere Anytime การพัฒนาสมรรถนะสู่อนาคต: ปลดปล่อยการเรียนรู้ไร้ขีดจำกัด” จะช่วยพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ ทักษะ และสมรรถนะที่จำเป็นสำหรับการใช้ชีวิตในโลกยุคใหม่ ผู้เรียนสามารถประสบความสำเร็จในชีวิต ทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ ใช้ชีวิตอย่างมีความสุข และสร้างประโยชน์ต่อสังคม

บทสรุป

ในยุคดิจิทัลที่เทคโนโลยีพัฒนาอย่างรวดเร็วนี้ การศึกษาจำเป็นต้องปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น แนวคิด “Anywhere Anytime” มีจุดมุ่งหมายเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ที่ไร้ขีดจำกัด โดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัลและนวัตกรรมทางการศึกษาเป็นตัวช่วยให้ผู้เรียนสามารถเข้าถึงความรู้ได้ทุกที่ทุกเวลา ภายใต้แนวคิดนี้ การศึกษาไม่จำกัดอยู่แค่ในห้องเรียนหรือสถาบันการศึกษาเท่านั้น แต่ขยายขอบเขตไปยังทุกพื้นที่และทุกช่วงเวลา ส่งเสริมให้ผู้เรียนพัฒนาสมรรถนะที่สำคัญสำหรับอนาคต เช่น ทักษะการคิด วิเคราะห์ ความคิดสร้างสรรค์ และการเรียนรู้ตลอดชีวิต ซึ่งเป็นสิ่งจำเป็นในการก้าวสู่โลกแห่งการทำงาน และการใช้ชีวิตในศตวรรษที่ 21 อย่างมีศักยภาพเต็มที่ การปรับตัวของระบบการศึกษาในแบบ “Anywhere Anytime” จึงเป็นการตอบสนองต่อความต้องการของผู้เรียนในยุคปัจจุบันอย่างแท้จริง และเป็นการเตรียมความพร้อมให้กับผู้เรียนในการรับมือกับความท้าทายที่จะเกิดขึ้นในอนาคตอย่างไม่มีข้อจำกัด

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2566). ศธ.รับลูกนายกฯ เรียนได้ทุกที่ทุกเวลา Anywhere Anytime เรียนฟรี มีงานทำ “ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง” มุ่งสู่สังคมการเรียนรู้ตลอดชีวิต. <https://shorturl.asia/k7OY0>
- เจษฎาภรณ์ วิริยะสกุลธรรณ, จันทรชิต มาพุด และสุวิชัย โกศัยยะวัฒน์. (2563). อนาคตภาพสมรรถนะพื้นฐานของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาไทย. *วารสารการศึกษาและการพัฒนาสังคม*, 15(2), 81-91.
- ณิรนุช ชินทุมพงษ์. (2563). การศึกษาสมรรถนะที่เป็นจริงและสมรรถนะที่คาดหวังของผู้บริหารสถานศึกษา ตามมาตรฐานวิชาชีพคุรุสภา โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4. *ศึกษา วารสารศึกษาศาสตร์*, 7(1), 34-44.
- ปรารธนา หาญเมธี. (2565, 5 เมษายน). พัฒนาสมรรถนะที่โลกในอนาคตข้างหน้าต้องการ ด้วย “จุดแข็ง” ที่มีอยู่. <https://shorturl.asia/1tyKZ>
- วิจิตรา วิเชียรชม. (2562). *การพัฒนาสมรรถนะทรัพยากรมนุษย์สู่อนาคต*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วิลาวลัย โพธิ์ทอง. (2561). เทคโนโลยีกับการเรียนรู้ตลอดชีวิตของครู. *Journal of Community Development Research*, 11(2), 18-26.
- ยงยุทธ สงพะโยม. (2565). *กลยุทธ์การบริหารสถานศึกษาในยุคปกติใหม่* (วิทยานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยศิลปากร.

สุรางค์ จันทวานิช. (2562). *การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ยุคดิจิทัล*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สุปรีดา โกษาแสง, กฤษดา ผ่องพิทยา และสมชาย เทพแสง. (2565). เทคโนโลยีดิจิทัลสำหรับการบริหารสถานศึกษาในยุค Digital Transformation. *วารสารบริหารการศึกษา มศว*, 19(37), 242-250.